

Sygn. akt I C 1827/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Paweł Błasiak

Protokolant: Magdalena Michałowska-Poole

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2020 roku w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa W. C.

przeciwko Polskiemu Związkowi Łowieckiemu i Skarbowi Państwa – Staroście (...)

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa – Starosty (...) na rzecz powoda W. C. 54.984 zł (pięćdziesiąt cztery tysiące dziewięćset osiemdziesiąt cztery złote) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 30 września 2017 r. do dnia zapłaty,
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala,
3. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa – Starosty (...) na rzecz powoda W. C. 8.833,80 zł (osiem tysięcy osiemset trzydzieści trzy złote osiemdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu,
4. zasądza od powoda na rzecz pozwanego Polskiego Związku Łowieckiego 5.417 zł (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,
5. nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie na rzecz powoda 337,20 zł (trzysta trzydzieści siedem złotych dwadzieścia groszy) tytułem niewykorzystanej zaliczki.

Sygn. akt I C 1827/17

UZASADNIENIE

Pozwem z 14 czerwca 2017 r. W. C. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o zasądzenie od Polskiego Związku Łowieckiego oraz Skarbu Państwa – Starosty (...) in solidum na swoją rzecz kwoty 55.063,22 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od wytoczenia powództwa oraz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż dochodzona przez niego kwota dotyczy szkody wyrządzonej w dniu 12 kwietnia 2017 r. przez dziki w jego gospodarstwie rolnym.

W odpowiedzi na pozew Polski Związek Łowiecki i Skarb Państwa – Starosta (...) wnieśli o oddalenie powództwa w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód W. C. prowadzi gospodarstwo rolne w formie uprawy łąk – użytków zielonych – na działkach nr (...) w K. oraz (...) w P. – wsiach położonych w województwie (...), w powiecie (...), w gminie B.. (umowa użyczenia - k. 11, KW –(...), wypisy z rejestru gruntów – k. 32-35, przesłuchanie powoda k. 199-200).

Zgodnie z uchwałą nr XLIX/1444/09 Sejmiku Województwa (...) z 22 grudnia 2009 r. w sprawie podziału woj. (...) na obwody łowieckie, tereny na których gospodaruje W. C. położone są w obwodzie łowieckim polnym nr (...) woj. (...), który od 1 do 27 kwietnia 2017 r. pozostawał bez dzierżawcy (bezsporne, pismo Urzędu Marszałkowskiego woj. (...) – k. 36, pismo Starosty (...) – k. 37). Do dnia 31 marca 2017 r. na podstawie umowy dzierżawy zawartej w dniu 29 marca 2007 r. ten obwód łowiecki znajdował się w posiadaniu dzierżawcy, tj. Koła (...) z siedzibą w K.. (bezsporne, umowa dzierżawy – k. 94-96, aneks nr (...) – k. 97).

W okresie początek kwietnia 2017 - 12 kwietnia 2017 r. dziki wyrządziły szkody w uprawach W. C. (zeznania świadka T. S. – k. 230-231, zeznania świadka B. M. – k. 247, zeznania świadka Ł. A. – k. 228, płyty CD k. 26 opinia biegłego – k. 258-264 i k. 296-298. przesłuchanie powoda – k. 199-200). Dnia 18 kwietnia 2017 r. na dzień przed zgłoszeniem szkody do Starosty (...) W. C. zlecił oszacowanie uszkodzeń Ł. A.. Szacujący nie reprezentował dzierżawcy ani zarządcy obwodu, nie tworzył komisji, jedynie sporządził orientacyjny szkic szacowania strat dla W. C.. W protokole oszacowano wartość szkody na kwotę 27.200 zł (protokół oględzin – k. 38-39, zeznania świadka Ł. A. – k. 228-229, płyta CD ze zdjęciami – k. 26). W. C. zwrócił się do Ł. A. w kwietniu 2017 r. Od zgłoszenia się do sporządzenia protokołu minęło kilka dni. Łąka wtedy wyglądała w taki sposób, że łatwiej było policzyć obszary nieuszkodzone niż uszkodzone (zeznania świadka Ł. A. – k. 228).

Dnia 19 kwietnia 2017 r. W. C. zgłosił szkodę Staroście (...), który nie uznał swojej odpowiedzialności i przekazał sprawę Zarządowi Województwa (...), który również nie uznał swojej odpowiedzialności i przekazał sprawę Ministrowi Środowiska (zgłoszenie szkody – k. 50, pismo Ministerstwa Ochrony (...) – k. 131-134). Pismem z 27 kwietnia 2017 r. W. C. wezwał przedsądowo Starostę Powiatu (...) do zapłaty odszkodowania w kwocie 27.200 zł w terminie do dnia 5 maja 2017r. (wezwanie – k. 51-52).

Ponadto W. C. zlecił B. M. sporządzenie opinii w przedmiocie wyceny szkód i strat. Biegły sporządził opinię w maju 2017 r. i oszacował wartość odszkodowania na kwotę 55.063,22 zł (opinia – k. 40-49). Biegły dokonał oględzin działki na przełomie kwietnia i maja 2017 r. Zniszczenia polegały na zbuchtowaniu, wymieszaniu, zniszczeniu roślin, zmieszaniu ich z ziemią, równomiernie na całym obszarze (zeznania świadka B. M. – k. 247v).

W okresie od 1 kwietnia 2017 r. dzierżawieniem przez kolejne 10 lat przedmiotowego obwodu łowieckiego nr (...) zainteresowane były trzy koła łowieckie, tj. dotychczasowy dzierżawca Koło (...) w K., Koło (...) w O. oraz Koło (...) w W., które w lutym 2017r. złożyły stosowne podania do Polskiego Związku Łowieckiego (bezsporne, pisma – k. 66-72).

W związku ze zgłoszeniem się kół łowieckich, Zarząd Główny Polskiego Związku Łowieckiego pismem z 23 marca 2017 r. złożył wniosek do Starosty (...) o wydzierżawienie obwodu łowieckiego nr (...) Kołu (...) w W. na okres od dnia 1 kwietnia 2017 r. do 1 kwietnia 2027 r. (bezsporne, wniosek – k. 73-79). Koła łowieckie, Polski Związek Łowiecki oraz Starosta Powiatu w O. mieli wiedzę na temat kończących się umów dzierżawy, w tym co do obwodu nr (...), bo wcześniej wysyłano pismo o aneksowanie umów. (zeznania świadka A. B. – k. 199, Pismo (...) z 27 lutego 2017 r. – k. 194, pismo z 7 marca 2017 r. – k. 196).

W dniu 24 marca 2017 r. do Starostwa Powiatowego w O. wpłynął powyższy przedmiotowy wniosek Polskiego Związku Łowieckiego o wydzierżawienie obwodu łowieckiego nr (...) (zeznania świadka M. S. – k. 229-230, zeznania świadka A. B. – k. 198v). Dnia 27 marca 2017 r. sporządzono pismo w sprawie zaopiniowania tego wniosku przez wójta i izby rolnicze (zeznania świadka A. B. – k. 198v). Następnego dnia pismo zostało wysłane. W okresie od 29 marca do 7 kwietnia 2017r. wpływały opinie. Początkowo opinie były pozytywne, jednakże w związku z wpływającymi od mieszkańców skargami na Koło (...) w W., opinie zmieniono na negatywne (zeznania świadka M. S. – k. 229, opinie – k. 140-142, skargi – k. 143-152, opinie negatywne – k. 153-155). Pismem z 24 kwietnia 2017 r. Starostwo Powiatowe w O. zwróciło się do Polskiego Związku Łowieckiego w związku z negatywnymi opiniami z prośbą o pilne wskazanie kolejnego koła, które wnioskowało o wydzierżawienie obwodu nr (...) celem zawarcia umowy dzierżawy (pismo – k. 156). W odpowiedzi pismem z 27 kwietnia 2017 r. Polski Związek Łowiecki wskazał, iż podtrzymuje swój wniosek z 22 marca 2017 r. o wydzierżawienie obwodu nr (...) dla wskazanego Koła (...) w W. (pismo – k. 157-159). Pismem z 21

kwietnia 2017 r. Zarząd Koła Łowieckiego Klub (...) w W. skierował do Starosty Powiatu (...) wyjaśnienia w sprawie pojawiających się negatywnych opinii. Wskazano, iż skargi są bezzasadne (pismo – k. 159-160).

Dnia 28 kwietnia 2017 r. Starosta (...), jako wydzierżawiający, zawarł na wniosek Polskiego Związku Łowieckiego umowę dzierżawy obwodu łowieckiego nr (...) z Kołem (...) w W. (umowa – k. 98-101). Co do innych obwodów łowieckich, umowy o ich dzierżawę zawarto w terminie. (zeznania świadka A. B. – k. 199).

Wysokość szkody wyrządzona przez dziki na użytkach zielonych W. C. w postaci strat w plonie, kosztów rekultywacji uszkodzonego areалу wynosi 54.984 zł (opinia biegłego – k. 258-264 i k. 296-298).

Sąd dokonał następującej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego:

Sąd dał wiarę załączonym do akt sprawy dokumentom i ich kserokopiom, gdyż ich prawdziwość i wiarygodność w świetle zebranego materiału dowodowego i po jego wszechstronnym rozważeniu nie nasuwa żadnych wątpliwości. Strony w toku postępowania nie kwestionowały ich prawdziwości. Również Sąd dokonując ich kontroli od strony formalnej i zawartości merytorycznej nie dopatrywał się uchybień ani śladów wskazujących na ich fałszowanie przez podrabianie lub przerabianie. Kserokopie dokumentów Sąd potraktował jako twierdzenia stron niezaprzeczone przez przeciwnika.

Sąd dał wiarę opinii biegłej H. M. sporządzonej w niniejszej sprawie. Opinia bowiem została sporządzona rzetelnie i dokładnie, udzielając wyczerpujących odpowiedzi na zadane pytania w sposób umożliwiający prześledzenie toku rozumowania biegłej. Wobec zarzutów do opinii przedstawionych przez pozwanego – Skarb Państwa, biegła ustosunkowała się wyczerpująco, odpowiadając tym samym na wszystkie stawiane zarzuty. Opinia biegłej była jasna, pełna i bez sprzeczności. Nadto, nie zachodziły przy tym żadne powody osłabiające zaufanie do wiedzy, kompetencji, doświadczenia czy bezstronności biegłej sporządzającej opinię w sprawie. Z uwagi na to Sąd pominął wniosek pozwanego Skarbu Państwa – Starosty (...) o wezwanie biegłej na termin rozprawy celem złożenia wyjaśnień, nadto pozwany nie uzasadnił tego wniosku, nie przedstawiając tym samym żadnych merytorycznych zarzutów do sporządzonej opinii. W ocenie Sądu wniosek zmierzał jedynie do przedłużenia postępowania.

Brak było podstaw do odmowy dania wiary osobom źródłom dowodowym.

Sąd zważył co następuje:

Na wstępie należy podkreślić, iż w niniejszej sprawie co do zasady stan faktyczny był bezsporny między stronami, oprócz daty powstania szkody i wysokości szkody. Sporne było określenie podmiotu odpowiedzialnego za powstałą szkodę.

Jak ustalono szkoda w gospodarstwie powoda została wyrządzona w okresie początek kwietnia 2017 - 12 kwietnia 2017 r. W przypadku, gdyby szkoda wyrządzona przez dziki powstała przed 1 kwietnia 2017 r. nie byłoby wątpliwości, iż odpowiedzialność – zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1 pr. łow. ponosiłby dzierżawca obwodu łowieckiego, którym to było Koło (...) z K.. Natomiast w przypadku wyrządzenia szkody po 27 kwietnia 2017 r. zobowiązany do jej naprawienia byłoby Koło (...) w W., zgodnie z zawartą w umową dzierżawy. Jednak szkoda powstała w okresie, w którym sporny obwód łowiecki nie miał dzierżawcy.

Powód swoje roszczenie co do Polskiego Związku Łowieckiego oparł na art. 46 ust. 1 pkt 1 Prawa łowieckiego (dalej jako pr. łow.), zgodnie z którym dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego jest obowiązany do wynagradzania szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych m. in. przez dziki. Ponadto powód wskazał, iż obwody łowieckie wydzierżawia się kołom łowieckim Polskiego Związku Łowieckiego (art. 28 ust. 1 pr. łow.) i są oni obowiązani do wypełniania obowiązku dzierżawcy aż do faktycznego objęcia obwodu w dzierżawę przez koło łowieckie.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, iż nie sposób podzielić powyższej argumentacji powoda. Zgodnie z art. 28 ust. 1a Prawa łowieckiego obwody łowieckie podlegają wydzierżawieniu przez Polski Związek Łowiecki (dalej jako (...)) tylko wtedy, gdy żadne koło łowieckie nie jest zainteresowane ich dzierżawieniem

i tylko do czasu złożenia oferty przez koło łowieckie. W niniejszej sprawie bezspornie ustalono, iż umowa dzierżawy zawarta pomiędzy Starostą (...) a Kołem (...) z siedzibą w K. zakończyła się 31 marca 2017 r. A szkoda w gospodarstwie powoda została wyrządzona w okresie początek kwietnia 2017 - 12 kwietnia 2017 r. Jak słusznie wskazał pozwany Polski Związek Łowiecki, nie została spełniona podstawowa przesłanka powstania odpowiedzialności (...), ponieważ dla powstania tejże odpowiedzialności wymagane jest, aby żadne koło łowieckie nie było zainteresowane dzierżawieniem danego obwodu łowieckiego. Tymczasem od lutego 2017r. dzierżawieniem obwodu łowieckiego nr (...), w obrębie którego znajdowała się działka powoda, interesowały się trzy koła łowieckie – tj. dotychczasowy dzierżawca Koło (...) w K., Koło (...) w O. oraz Koło (...) w W., które złożyły oferty. Zatem w niniejszej sprawie nie zaistniała sytuacja, w której brak było kół łowieckich zainteresowanych wydzierżawieniem obwodu łowieckiego nr (...). Zgodnie z przytoczonym art. 28 ust. 1a pr. łow. odpowiedzialność Polskiego Związku Łowieckiego zaistniałaby wtedy, gdyby żadne inne koło łowieckie nie byłoby zainteresowane wydzierżawieniem obwodu łowieckiego. W takim przypadku obowiązek zawarcia przedmiotowej umowy dzierżawy jest nałożony przez ustawodawcę na (...), jednakże obowiązek ten ustaje z momentem złożenia oferty objęcia obwodu w dzierżawę przez koło łowieckie, co miało miejsce w sprawie niniejszej. Z momentem złożenia pierwszej oferty przez zainteresowane koło łowieckie tj. w lutym 2017r. obowiązek pełnienia funkcji dzierżawcy przez (...) ustał. Tym samym nie sposób przypisać odpowiedzialności za powstałe szkody na terenach powoda Polskiemu Związkowi Łowieckiemu, gdyż nie był on dzierżawcą spornego obwodu i w tym zakresie powództwo zostało oddalone.

Roszczenie powoda co do pozwanego Skarbu Państwa – Starosty (...) należy ocenić w świetle art. 417 k.c.

Jak już wyżej wskazano, szkoda powoda powstała w okresie, w którym obwód łowiecki nie miał dzierżawcy w postaci koła łowieckiego, ani w postaci Polskiego Związku Łowieckiego, choć trzy koła łowieckie były zainteresowane dzierżawą. Należy podkreślić, że w zaistniałej sytuacji to Skarb Państwa – Starosta (...) miał obowiązek wydzierżawienia obwodu łowieckiego na mocy art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy pr. Łowieckie. Zgodnie bowiem z tym przepisem obwody łowieckie wydzierżawiają, na wniosek Polskiego Związku Łowieckiego, po zasięgnięciu opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz właściwej izby rolniczej obwodu łowieckiego polne – starosta, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej. Skarb Państwa – Starosta (...) miał świadomość, że z dniem 31 marca 2017r. upływa umowa dzierżawy dla obwodu nr (...). Mimo to nie podjął czynności zmierzających do zawarcia kolejnej umowy w czasie umożliwiającym zawarcie jej przed upływem okresu obowiązywania poprzedniej. Jak wynika z ustaleń sądu, dopiero gdy w dniu 24 marca 2017 r. do Starostwa Powiatowego w O. wpłynął wniosek Polskiego Związku Łowieckiego o wydzierżawienie obwodu łowieckiego (...), dnia 27 marca 2017 r. Skarb Państwa – Starosta (...) podjął czynności zmierzające do zawarcia umowy dzierżawy. Z uwagi na fakt, że za 4 dni upływał termin obowiązywania dotychczasowej umowy dzierżawy, czynności Skarbu Państwa – Starosty (...) były spóźnione i nie było możliwym zawarcie stosownej umowy przed końcem okresu poprzedniej. Skarb Państwa – Starosta (...) powinien mieć świadomość, że w sytuacji, gdy zainteresowanych dzierżawą będzie kilka kół łowieckich, a co do koła wskazanego przez (...) będą zgłaszane negatywne opinie, okres 4 dni będzie niewystarczający do zakończenia procedury zawarcia umowy dzierżawy. Skarb Państwa – Starosta (...) nie powinien w takiej sytuacji beczynnie oczekiwać na wniosek (...) o wydzierżawienie obwodu wskazanemu przez (...) kołu łowieckiemu (który wpłynął 24 marca 2017r.), lecz znacznie wcześniej zwrócić się do (...) o zajęcie stanowiska. I przez to ustalić, czy jest koło (koła) łowieckie zainteresowane dzierżawą, a jeśli tak, to zwrócić się do (...) o złożenie wniosku o dzierżawę w terminie umożliwiającym zawarcie takiej umowy przed upływem okresu obowiązywania poprzedniej. Jeżeli (...) poinformowałby, że brak jest zainteresowanego dzierżawą koła łowieckiego, to (...) byłby dzierżawcą z mocy samego prawa.

Wyżej opisane zachowanie Skarbu Państwa – Starosty (...) stanowiło zatem niezgodne z prawem zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej z art. 417 k.c., gdyż nie wykonał obowiązku z art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy pr. Łowieckie. Wskutek tego zaniechania powód nie mógł domagać się naprawienia szkody przez koło łowieckie, które dzierżawiłoby obwód łowiecki, na którym prowadził gospodarstwo, gdyż Skarb Państwa – Starosta (...) nie zawarł z żadnym kołem umowy dzierżawy tego obwodu; ani od (...), który w sytuacji złożenia ofert przez koła łowieckie nie mógł być dzierżawcą. Wysokość szkody sąd ustalił jako straty w plonie, koszty rekultywacji uszkodzonego areалу na kwotę 54.984 zł.

Sąd zatem zasądził od pozwanego Skarbu Państwa – Starosty (...) na rzecz powoda kwotę 54.984 zł wraz z odsetkami od dnia 30 września 2017 r. do dnia zapłaty.

Nie ulega wątpliwości, iż roszczenie odszkodowawcze z art. 417 k.c. ma charakter bezterminowy, a zatem w świetle art. 455 k.c. zgodnie z którym jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Powód żądał zasądzenia odsetek od dnia wytoczenia powództwa tj. 14 czerwca 2017 r. Pozew doręczono pozwanemu Skarbowi Państwa – Staroście (...) dnia 22 września 2017 r. Do tej daty należało doliczyć temu pozwanemu jeszcze 7 dni na umożliwienie oceny roszczenia powoda i po jego upływie należało uznać, że ten pozwany pozostawał w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia. Sąd miał na względzie, że przed wytoczeniem powództwa powód wzywał tego pozwanego do spełnienia świadczenia, lecz żądał niższej kwoty tj. 27200 zł.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., art. 100 zdanie drugie k.p.c. w zw. z art. 105 § 2 k.p.c. Powód dochodził kwoty 55.063,22 zł zasądzonej in solidum od pozwanym. Natomiast zasądzono na jego rzecz kwotę 54.984 zł tylko od jednego pozwanego, tj. Skarbu Państwa – Starosty (...), oddalając tym samym powództwo w stosunku do drugiego pozwanego - Polskiego Związku Łowieckiego. Powód poniósł koszty procesu w kwocie 8.833,80 zł, na które złożyło się: opłata od pozwu w kwocie 2.754 zł, 662,80 zł tytułem wynagrodzenia biegłego, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i 5.400 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika. Jako że powód uległ pozwanemu Skarbowi Państwa – Staroście (...) tylko co do nieznaczej części swego roszczenia, sąd zasądził od tego pozwanego całość kosztów poniesionych przez powoda. Co do roszczenia powoda przeciw drugiemu pozwanemu (...), to powód przegrał sprawę w całości. Zatem Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego Polskiego Związku Łowieckiego całość poniesionych przez tego pozwanego kosztów procesu, na które złożyła się opłata skarbową 17 zł od pełnomocnictwa i 5.400 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika.

Ponadto Sąd nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie na rzecz powoda kwotę 337,20 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki na sporządzenie opinii przez biegłego. Należy zaznaczyć, iż powód uiścił zaliczkę w kwocie 1000 zł, z czego została ona wykorzystana w kwocie 662,80 zł. O tym orzeczono na mocy art. 84 ust. 1 i 2 u.k.s.c.